

Шиманська К.В.,
канд. екон. наук, доц.,
кафедра міжнародної економіки,
Житомирський державний технологічний університет

ВІДСУТНІСТЬ ГІДНОЇ ОПЛАТИ ПРАЦІ ЯК ФАКТОР ФОРМУВАННЯ МІГРАЦІЙНОЇ МОТИВАЦІЇ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

Зростання чисельності молодих емігрантів з України (студентської молоді та молодих фахівців), яке можна спостерігати за даними Eurostat протягом останніх 15 років [2], виявляється у погіршенні демографічної ситуації, зниженні чисельності робочої сили в країні, і при цьому означає втрату цінного потенціалу нашої держави в особі молодих і перспективних фахівців з сучасною освітою.

Існуючі дослідження з проблем міжнародної міграції орієнтовані переважно на вивчення кореляції між динамікою міграційних процесів і змінами макроекономічних показників (рівень інфляції, безробіття, динаміка реальної заробітної плати тощо). Проте, на нашу думку, узагальнювати детермінанти формування міграційної мотивації населення та виводити такі закономірності виключно на макрорівні помилково.

Виходячи з того, що міграційні потоки складаються з сукупності осіб, які ухвалили рішення про здійснення міграції на основі індивідуального суб'єктивного сприйняття інтенсивності дії економічних і неекономічних детермінантів, вважаємо, що абстрагуватися від особистісної оцінки мігрантами дії таких детермінантів неможливо. Тому доцільне, на наш погляд визначати не кореляцію макроекономічних показників і міграційних потоків та міграційних потоків, а узагальнювати загальні закономірності оцінки мігрантами (як фактичними, так і потенційними) дії окремих детермінантів або їх сукупності.

Проведений у межах даного дослідження аналіз індивідуальних оцінок респондентами (студентами денної та заочної форми навчання факультету Житомирського державного технологічного університету) важливості дії різних детермінантів дозволив визначити, що 82,5 % з них хотіли б виїхати на тимчасові заробітки, разом з тим, третина з них такої можливості не має; що ж до виїзду на постійне проживання, то 2/3 опитаних виявили відповідне прагнення (з них половина такої можливості не має). Такі дані, на

нашу думку свідчать про високу міграційну мотивацію студентської молоді, яка сформувалася, як свідчить проведене нами дослідження, під впливом погіршення соціально-економічного становища населення України.

Узагальнення індивідуальних оцінок респондентами по 5-бальній шкалі важливості дії 41 детермінанту на формування їх особистої міграційної мотивації, здійснювалося з використанням методики аналізу експертних оцінок, описаної Б.Є. Грабовецьким [1, с. 88-96] на основі розрахунку показників середньої величини оцінки детермінанта у балах, суми рангів, призначених респондентами кожному детермінанту, середнього рангу для кожного детермінанту, частоти максимально можливих оцінок, які надані респондентами кожному детермінанту, а також середньої ваги кожного детермінанту (нормованої оцінки).

За результатами систематизації вказаних показників, розрахованих за кожним експертом (респондентом), встановлено, що на першому місці за важливістю значення у формуванні міграційної мотивації знаходиться саме низький та/або незадовільний рівень оплати праці.

До інших же економічних детермінантів відносяться високий рівень безробіття, інфляції, високий та/або обтяжливий рівень оподаткування трудових доходів, а також складність ведення бізнесу.

Таким чином, гідний рівень оплати праці в країні, а також виважена фіскальна політика держави щодо оподаткування трудових доходів повинна сприяти зниження податкового тягаря на працюючих, зокрема, молодих фахівців, яким важко адаптуватися на ринку праці та конкурувати з досвідченими працівниками. Це дозволить підвищити рівень життя молоді, підвищити її схильність утворювати сім'ї на батьківщині, а також шукати можливості побудови кар'єри в українських реаліях, проте, у більш сприятливому економічному середовищі.

Література

1. *Гринькевич О. С.* Освітня міграція в Україні та світі: інституційне середовище та напрями державного регулювання / О. С. Гринькевич // Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. — 2013. — Вип. 3. — С. 254-264. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sepspu_2013_3_28
2. *Emigration by age group, sex and citizenship* / Eurostat, URL: [http://ec.europa.eu/eurostat/data/database# \[migr_emi1ctz\]](http://ec.europa.eu/eurostat/data/database# [migr_emi1ctz])